

Obecná didaktika (KPAD/7040) – Modelová hodina

Autoevaluační tabulka 1

Oblasti	Velice spokojen/ (1)	Spíše spokojen/á (2)	Spíše nespokojen/ (3)	Velice nespokojen/ (4)
1. Kvalita provedení individualizace	X			
2. Aktivní jsou zejména žáci	X			
3. Kvalita provedení kooperativní formy výuky		X		
4. Kvalita aktivit rozvíjejících vyšší kognitivní (myšlenkové) operace		X		
5a. Kvalita zapojení učebních prvků rozvíjejících autoregulované učení (metakognici)			(X)	
5b. Kvalita zapojení učebních prvků rozvíjejících epistemické myšlení		X		
6. Kvalita mezipředmětového přesahu (citlivost začlenění "jiného předmětu")		X		
7. Kvalita začlenění průřezového tématu (průřezových témat)		X		
8. Kvalita rozvíjení klíčové kompetence (klíčových kompetencí)	X			
9. Adekvátní použití materiálních didaktických prostředků	X			
10. Časová náročnost příprav/y ("práci jsem věnoval/a adekvátní porci času")	X			
11. Metodika ("neznámému učiteli bude jasné co, jak a proč má dělat")	X			

Tabulka 2

Třída	2. stupeň – 8. třída ZŠ
Očekávané výstupy dle RVP	VO-9-1-03 Žák: kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
Operacionalizace očekávaných výstupů na cíle: a) Na nižší kognitivní operace b) Na vyšší kognitivní operace	a) Žák je schopen vysvětlit pojmy: dezinformace, hoax, fake news a fáma. Žák dokáže vyjmenovat právě tři znaky seriózních a právě tři znaky neseřídných periodik. b) Žák dokáže při předložení tří úryvků z článků rozlišit relevantní zdroj od toho nerelevantního. Žák je schopný sestavit pět zásad, jak si ověřovat informace na

	internetu.
Materiálně didaktické prostředky	Ukázky z článků, čistý papír, psací potřeby, mobilní telefon, projektor a tabule, na které dojde k promítání
Mezipředmětové vztahy	Člověk a společnost (dějepis), Člověk a příroda (zeměpis)
Průřezové/á téma/ta	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova Environmentální výchova
Typ učebny	Klasická třída s lavicemi, tabulí a projektorem
Potřebné znalosti, vědomosti a pojmy vztahující se k tématu	Základní orientace v hledání zpráv a článků na internetu
Pojmy nově utvářené	Hoax, dezinformace, fáma, fake news Důvěryhodná a nedůvěryhodná periodika

Tabulka 2

Návrh a rozfázování hodiny	Čas	Obsah	Poznámky a myšlenkové pochody autora
<p>Rozdělení žáků do skupin a připravení třídy (viz plánek na konci dokumentu)</p>	<p>5 min</p>	<p>Učitel se zvoněním vchází do třídy a žáky rozděluje do šesti skupinek po pěti. Učitel si již dopředu rozmyslí, kdo bude s kým ve skupině a předem žákům vymyslí role dle jejich možností, povahy a charakteru.</p> <p>Jeden žák – ten, který má dobré organizační schopnosti, nebojí se mluvit před třídou a umí prosadit svůj názor bude šéfredaktorem, který bude dbát na organizaci vlastní skupiny a který bude na konci práce vyslán za svou skupinu, aby důvěryhodné/ nedůvěryhodné články zhodnotil s ostatními šéfredaktory a z článků vytvořili důvěryhodné/ nedůvěryhodné periodikum. Druhý žák skupiny musí být někdo, kdo je dobrý v psaní delších souvislých textů, někdo, kdo má trochu uměleckého ducha. Tento žák bude nést odpovědnost za to, jakým způsobem bude důvěryhodný článek přepsán na nedůvěryhodný nebo naopak nedůvěryhodný článek na důvěryhodný. Třetím žákem skupiny bude korektor, který bude dávat pozor na gramatickou stránku věci. Čtvrtý žák bude mít povoleno mít u sebe telefon, měl by to být někdo, kdo se orientuje v digitálním prostředí, kdo zvládne rychle a dobře vyhledávat informace – tento žák bude na internetu vyhledávat informace o tom, jaké stránky se zprávami jsou důvěryhodné a které nikoliv; proč je třeba si informace ověřovat a jak se to vlastně</p>	<p>Hned na úvod bych ráda zmínila, že tato hodina je koncipována jako dvouhodinovka – pokud by se mi povedlo mít s danou třídou 2h za sebou (Dějepis a poté Výchovu k občanství) můžu si je spojit sama a poté nahradit a nebo se to dá domluvit s kolegyní/ kolegou, nevidím v tom žádný problém. Pokud uvidím, že je to pro žáky už dlouhé, můžeme dát třeba 5 min pauzu, ale myslím, že hodina je koncipována tak, že se nudit nebudou, v tom smyslu, že se činnosti budou často měnit, bláhové představy o tom, že každý žák bude do práce zapálený si nedělám.</p> <p>Je třeba, aby tato část hodiny zabrala pokud možno, co nejméně času. Je třeba mít předem vymyšlené sestavení skupin a rozdělení rolí, aby se žáci mohli co nejdříve vrhnout do práce. Zároveň je třeba myslet na to, že skupinka bude muset dělat více rozličných aktivit a proto je třeba, aby spolu dobře fungovali a spolupracovali. Zároveň skupiny koncipuji do pětic ze dvou důvodů –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Věřím, že čtveřice jsou vlastně dvě dvojice, které spolu málokdy spolupracují jako tým a 2) Si myslím, že takhle v lichém počtu, kdyby došlo k nějaké neshodě a bylo třeba odhlasovat, kterou cestou se skupina vydá, je tam ten pátý, co to vlastně rozhodne. <p>K přípravě článků – bylo by fajn zjistit od ostatních kolegů co teď třeba berou v dějepise, zeměpise a ostatních předmětech a případně</p>

		<p>dělá; příklady seriózních a neseriózních platform.</p> <p>Poslední, pátý žák bude mít na starosti zapisovat informace, které mu bude žák 4 diktovat.</p> <p>Budou 3 skupiny, které dostanou důvěryhodný článek a 3 skupinky, které dostanou nedůvěryhodný článek.</p> <p>Ukázky článků jsou na konci dokumentu.</p>	<p>naleznout nějaké články na toto téma, tím se zajistí určité mezipředmětové kompetence a žáci pak přijdou na hodiny kolegů s nějakými prekoncepty.</p> <p>V této hodině je žákům předložen článek o záplavách, kde mohou žáci rozebírat zhoršení klimatu, globální oteplování, důvody, proč k tomu dochází, jak se chovat, co nejšetrněji k přírodě, ...</p> <p>Dalším úryvkem z článku je práce archeologa a tím třetím je zaseknutí lodi v Suezském průplavu, kde se dá diskutovat o vzniku Suezského průplavu, jaké výhody a nevýhody to skýtalo/ skýtá, jak šel čas s průplavem a jaké má nyní dopady na světový obchod zaseknutí lodi.</p>
Přečtení textu a společný brainstorming	15 min	<p>Po rozdělení žáků do skupin a přiřazení jim pracovního místa bude každé skupince předložen text jejich článku a bílý, čistý papír. Všem skupinám bude hromadně oznámeno, že mají 15 min na to, aby si text přečetli a prodiskutovali, proč si myslí, že jejich článek je seriózní a důvěryhodný či nikoliv. Budou mít za úkol v článku podtrhat případná slova a pasáže, které je nutí zaujímat to či ono stanovisko a případné znaky seriózní/ neseriózní platformy zapsat na papír. V této části hodiny žáci text analyzují a poté společně zhodnotí, zda-li je text důvěryhodný či nikoliv. Zároveň žáci zapíší alespoň tři důvody a znaky, proč takové stanovisko zaujímají.</p>	<p>V této části sice pracují všichni na všem, ale myslím, že to občas není na škodu. Ve skupině je šéfredaktor, který by měl dohlédnout na to, aby se každý žák vyjádřil a řekl, co si o daném článku myslí.</p>
Přečtení druhého článku	15 min	<p>Po uplynutí 15 min učitel prohodí texty tak, aby skupiny, které četly nerelevantní článek před sebe dostaly článek relevantní a naopak. V této části hodiny, už nemusí psát na papír, proč článek označují za důvěryhodný či nikoliv a ani</p>	<p>V této části hodiny mi jde o jedno – chci, aby každé skupince rukama prošly oba typy článků a každá skupinka tak měla možnost přijít do styku s mezipředmětovým přesahem a společně o tom diskutovat. Zároveň nechci, aby byla nějaká skupinka, která musí 90 min</p>

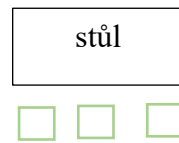
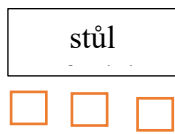
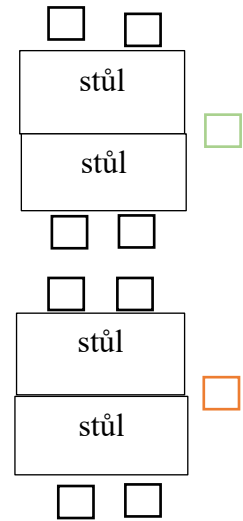
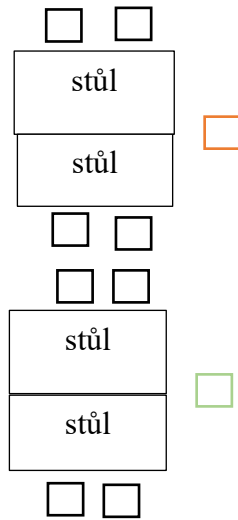
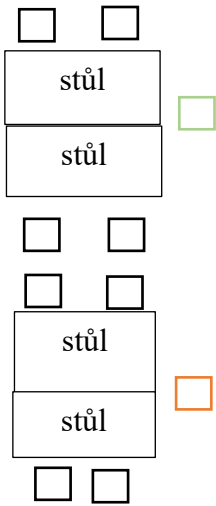
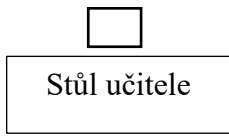
		nemusí podtrhávat žádné pasáže, jde jen o přečtení a skupinové zhodnocení.	pracovat pouze s článkem z Blesku.
Práce s textem	25 min	<p>Po uplynutí 15 min bude žákům hned zadán další úkol. Nyní, když už žáci vědí, jak vypadá důvěryhodný/ nedůvěryhodný článek a jakými znaky se vyznačuje, budou schopni článek, který jim byl předložen přetransformovat (z důvěryhodného nedůvěryhodný a naopak). Úkoly budou zadány jasně – student, který je dobrý na vytváření souvislého textu a který vyniká v psaní slohů bude mít na starosti modifikaci textu. Žák, kterému jdou psát diktáty a je dobrý v gramatice, bude mít na starosti korekci textu a posoudí gramatickou stránku věci. Dále žák č. 4, který je digitálně zručný bude mít za úkol vyhledat na internetu odpověď na tyto otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vyjmenuj právě čtyři platformy, na kterých se můžeme dočíst seriózních/ neseeriózních článků. 2) Vytvoř právě 5 zásad, jak si může čtenář ověřovat informace a uveď 2 důvody, proč je důležité ověřovat si informace. 3) Vysvětli pojmy: hoax, dezinformace, fake news, fáma. <p>A nakonec, žák č. 5 bude mít za úkol odpovědi na tyto otázky, které jeho spolužák vyhledává na internetu</p>	<p>S žáky nebude kontrolováno, zda-li dobře vyvodili o jaký typ článku se jedná. Předpokládám, že na to přijdou a pro jistotu během jejich brainstormingu učitel bude chodit po třídě a kdyby to náhodou vypadalo, že seriózní článek označují za nedůvěryhodný či naopak, pokusí se je navést na správnou cestu.</p> <p>Tato část je docela náročná v tom smyslu, že každý žák má svou práci, spolupracují dalo by se říct ve dvojicích a do toho dostali úplně jiný článek, než se kterým původně pracovali. Budou pracovat asi v lehkém stresu a čas jim bude vycházet jen tak tak. Z toho důvodu je tam šéfredaktor, který by jim měl pomoci práci zorganizovat a když bude třeba, pomoci každému z nich s jeho úkolem – vyhledávání informací, psaní, ... Zároveň je třeba, aby žáci pochoopili, že nemusí vše stihnout, aby byla jejich práce dobře odvedena – někdo, k tomu může přistoupit více pragmaticky, aby práci stihli a někdo se může se svým úkolem “piplat” tak, že to prostě nestihne – a to je v pořádku.</p>

		<p>zapisovat na bílý papír. Šéfredaktor bude mít v této části hodiny velmi důležitý úkol – bude hlídat, aby každý člen jeho skupiny dělal, to co má a případně, kdyby bylo potřeba aby členům svého týmu pomohl. Měl by hlídat čas a zajistit hladký průběh plnění úkolů a zároveň bude dávat pozor na to, aby žák, který má k dispozici mobil, vyhledával na internetu to, co má a netrávil volnou chvíli na TikToku apod.</p>	
Vytvoření důvěryhodných/ nedůvěryhodných periodik a skupinové zhodnocení aktivity	15 min	<p>V této části hodiny odejdou šéfredaktoři k zadním lavicím – u jednoho stolu se sejdou šéfredaktoři seriózních periodik a u druhého šéfredaktoři těch neseiálních. Jejich úkol bude jasný – posoudí své články, zhodnotí je kriticky a vytvoří z nich periodikum, půjde o to, že se budou muset shodnout, který článek je dle nich nejzajímavější a nejlépe přepsaný a bude tudíž jako první a v jakém pořadí budou následovat zbylé dva články. Zbytek skupiny zůstane na místě a budou mít čas na vlastní sebereflexi. Budou moci posoudit odpovědi na otázky, které měl na starosti žák 4 a 5. Zároveň podrobí kritice celou aktivitu a jejich spolupráci.</p>	<p>V tuto chvíli budou mít žáci prostor na to, aby si řekli své pocity a dojmy a zároveň dopsali odpovědi na otázky, které měli najít na internetu. Žáci, kteří se předchozí část hodiny zabývali přepisem textu jim budou moci pomoci a dohledat případně zbývající informace. Zároveň také vyšlou za sebe a za svoji skupinu jednoho jednotlivce, který je bude reprezentovat – což je prvkem naší zastupitelské demokracie, ve které žijeme. Zástupce skupiny – šéfredaktor – bude mít důležitý úkol – bude muset obhájit text své skupiny a zajistit mu ve svém periodiku tu nejlepší pozici. Na druhou stranu to musí být realista a vědět, kdy má ustoupit lepší skupině.</p>
Konečná sebereflexe	15 min	<p>V této části hodiny šéfredaktoři předstoupí před třídu, které v pár větách vyjmenují znaky důvěryhodných/ nedůvěryhodných periodik a vysvětlí jim, proč uspořádali články zrovna v tomto pořadí. Poté se učitel zeptá na otázky, které měly být vyhledány na internetu pomocí mobilního</p>	<p>Zpětné zhodnocení výuky je podle mě velmi důležité a myslím, že to anonymní je více pravdivé, než když Vám mají žáci říct názor na rovinu do očí. Přeci jen, učitel je autorita a ne každý žák dokáže učitele zdravě zkritizovat a říct, co by mohlo být jinak, proto je využit mentimeter, který žákům anonymitu zajistí. Je potřeba aby tato část hodiny byla</p>

		<p>telefonu a odpovědi žáků případně doplní. Nakonec jim pomocí projektoru promítne QR code na mentimeter, kde žáci hodinu anonymně zhodnotí.</p>	<p>učitelem řízena, aby se stihly všechny její male částěčky a žáci se příliš nerozpovídali.</p> <p>Za to, že žáci celou dobu aktivně pracovali, což bude dobře kontrolovatelné, protože každý má vlastně svoji práci, která je důležitá a hlavně učitel při procházení třídou jejich zapojení uvidí, dostanou všichni 1. Dále bych v dalším testu nebo opakování zdala otázku typu jako:</p> <p>a) Vyjmenuj 5 zásad, jak si čtenář může ověřovat informace a neuvěří tak snadno dezinformacím. nebo</p> <p>b) Vyjmenuj 2 periodika, která můžeme označit jako spolehlivý zdroj.</p>
--	--	---	--

Plán třídy

Tabule



Židle –

Židle šéfredaktora důvěryhodného periodika –

Židle šéfredaktora nedůvěryhodného periodika –

Ukázka č. 1 – nedůvěryhodný článek č. 1

- zdroj: <https://www.blesk.cz/clanek/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zdravi/742899/po-covidu-drti-cesko-rakovina-onkologickych-diagnoz-rekordne-pribyvva.html>

Po covidu drtí Česko rakovina: Onkologických diagnóz rekordně přibývá!

Diagnózu odhalili až napotřetí!

Díky systému zdravotních prohlídek pro pracovníky armády se Miroslava Blinková už v 39 letech dostala na mamograf, kde jí diagnostikovali karcinom prsu. „**Člověku to prvně ani nedojde,**“ vzpomíná paní Mirka. S novou diagnózou se tak nejdřív musela srovnat a následně ji oznámit rodině a v práci. A to nebylo vůbec snadné.

Hned po první dávce chemoterapie jí padaly vlasy, tak si je nechala oholit. „**To jsem obrečela,**“ svěřuje se Mirka. Po 15 chemoterapiích, které začaly v září 2021, ji v únoru 2022 čekala operace. Do šesti týdnů po operaci pak absolvovala ještě 33 ozařování!

Ukázka č. 2 – nedůvěryhodný článek č. 2

- zdroj: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-valka-na-ukrajine/742564/putinovi-patolizalove-burcuji-je-treba-zabit-zelenskeho-kyjev-musi-byt-znicen-co-je-pobourilo.html>

Putinovi patolízalové burcují: Je třeba zabít Zelenského, Kyjev musí být zničen! Co je pobouřilo?

„**Po dnešním teroristickém útoku nezbývají žádné jiné možnosti než fyzická likvidace Zelenského a jeho spiklenců,**“ nechal se slyšet Medveděv,

který se od začátku ruské invaze na Ukrajinu postupně stává ve svých projevech stále útočnějším.

Ostré reakce přišly i z řad dalších vládních činitelů. **Mrazivé varování vydal vysoký ruský představitel Vjačeslav Volodin, který vyzval Moskvu, aby vystupňovala konflikt a použila „zbraně schopné zastavit a zničit kyjevský teroristický režim“.** Není jasné, jaké konkrétní zbraně měl Volodin na mysli, ale Putin a další vysocí představitelé již několikrát pohrozili nasazením jaderných zbraní na Ukrajině.

Ukázka č. 3 – nedůvěryhodný článek č. 3

- <https://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/201974/zvolena-hlava-statu-vcera-hoblovala-asfalt-pavel-osedal-masinu.html>

Zvolená hlava státu včera »hoblovala asfalt«: Pavel osedal mašinu!

Vyvětrat svou motorku z garáže se včera rozhodl Petr Pavel (61). Zajel se totiž podívat na výstavu motocyklů do pražských Letňan. Češi tak mohli poprvé zvoleného prezidenta vidět přímo na mašině. V patách mu ale po celou dobu byla jeho ochranka.

V pořadu 7 pádů Honzy Dědka navíc sama zvolená hlava státu nastínila, že by do budoucna mohl mít s ochrankou stejný systém jako za jeho působení v NATO. „**V Bruselu jsme to dělali tak, že jsme se různě míchali a občas jsme si i střídali motorky, aby nebylo jasné, kdo je ten chráněný,**“ prozradil Pavel.

Odvolá Pavel guvernéra ČNB?

Zvolený prezident připustil pro deník E15, že by se mohl zabývat odvoláním guvernéra České národní banky (ČNB) Aleše Michla (45). A to z důvodu, že zatím nezískal bezpečnostní prověrku na nejvyšší úroveň. Podle zákona ji totiž šéf centrální banky musí mít. Podle Pavla bez prověrky nelze takhle vysokou funkci zastávat. Mluvčí ČNB Petra Krmelová ale včera uvedla, že nejvyšší bankovní dům v Česku stejně není oprávněna přijímat materiály v nejvyšším stupni utajení, na přísně tajné ani takové materiály nevytváří.

Ukázka č. 4 – důvěryhodný článek č. 1

- Zdroj: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/cina-zaplavy-120-tisic-evakuovanych-sest-mrtvych-peking_2110111030_vis
- Při rozboru tohoto článku a skupinové diskuze se můžou žáci pobavit o povodních, následcích, ...

Záplavy na severu Číny si vyžádaly šest mrtvých a 120 tisíc evakuovaných. Zřítily se tisíce domů

Nejméně šest lidí zahynulo a více než 120 tisíc bylo nouzově evakuováno v důsledku záplav, které postihly sever Číny. Informovaly o tom zpravodajský server BBC News a agentura AP s odvoláním na místní úřady. Podle nich se v důsledku silných lijáků v severočínské provincii Šan-si zřítilo 17 tisíc domů.

Celkově bylo povodněmi postíženo přes 1,76 milionu osob. Server BBC News uvedl, že ve městě Tchaj-jüan v provincii Šan-si záchranáři údajně s megafony vyzývali lidi odříznuté vodou od okolí, aby drželi děti nad hlavou. „Staří a ženy mají přednost. Není třeba panikařit, všichni budou zachráněni,“ volali.

Ukázka č. 5 – důvěryhodný článek č. 2

- Zdroj: <https://www.bbc.com/news/uk-england-oxfordshire-65614660>
- Poznámka: článek je původně v angličtině, žákům bude předložen automatický překlad
- Při rozboru tohoto článku by mohli žáci rozebírat případně základy archeologické práce nebo např. zmíněná historická období

Vykopávky Besselsleigh odhalují barvitou historii ztraceného panství

Archeoložka Dr. Jane Harrisonová a její tým odborníků, studentů a dobrovolníků odlupovali vrstvy historie na místě, kde bývalo panské sídlo.

Přijel jsem první den jejich vykopávek, abych zjistil, jaké poklady objevili.

Jsem na pozemku jižně od vesnice Besselsleigh v Oxfordshire, který poprvé odkrývají archeologičtí experti.

Jsme obklopeni hromadami zeminy a obří síta se používají k odfiltrování prachu v případě, že se uvnitř skrývá něco zajímavého.

Někteří členové týmu, se kterými jsem, zaznamenávají místo pomocí nákresů, detektor kovů hledá další nálezy a poblíž stojí velký bagr.

Po celou dobu horliví dobrovolníci v zákopech vyzbrojení různými nástroji odstraňují další vrstvy pod nimi.

Tým Dr. Harrisona objevil, že panství a jeho okolí prošlo změnami ve třech historických obdobích; římská, anglosaská a anglická občanská válka.

Ukázka č. 6 – důvěryhodný článek č. 3

- Zdroj: https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-suezsky-pruplav-blokuje-uvazla-nakladni-lod-40432589#dop_ab_variant=1&dop_source_zone_name=novinky.sznhp.box&source=hp&seq_no=1&utm_campaign=&utm_medium=z-boxiku&utm_source=www.seznam.cz
- Při rozboru tohoto článku by bylo možné diskutovat vznik Suezského průplavu a jaké dopady to mělo pro světový obchod a případně jaké následky bude mít uvíznutí lodi pro světový obchod

Suezský průplav blokuje uvázlá nákladní loď

V Suezském průplavu v Egyptě dnes uvázla nákladní loď, která blokuje dopravu na jedné z nejvytíženějších vodních cest na světě. Loď plující pod hongkongskou vlajkou se nedaří vyprostit, ve frontě za ní už stojí čtyři další plavidla. Informovala o tom agentura Reuters s odkazem na přepravní společnost Leth Agencies a námořní radary.

„Loď Xin Hai Tong 23 uvázla na kilometru 159,“ uvedla na [Twitteru](#) Leth Agencies. „Zůstala za ní čtyři plavidla z brzkého ranního konvoje a navíc skupina lodí, která měla podle plánu vplout do Suezského průplavu zhruba v 06:00 (05:00 SELČ),“ uvedla a dodala, že na vyproštění plavidla pracují remorkéry.

Loď dlouhá téměř 190 metrů vyplula z přístavu v Saúdské Arábii a je určena k přepravě volně loženého zboží, píše Reuters.

Zhodnocení – mentimeter

- Odkaz: <https://www.menti.com/alxrto57s8vs>

